

Dosarul nr. 3ra-383/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud: S. Godorogea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Gospodăria Țărănească „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Stela Sandu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Jumiga Veronica” împotriva Primăriei satului Sturzeni, raionul Rîșcani cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată integral hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, și emisă o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2018, prin intermediul poștei (f.d. 18), GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani solicitând admiterea acțiunii; obligarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani de a satisface cererea înaintată de GȚ „Jumiga Veronica”, prin intermediul avocatului, și anume de a remite copia contractului de arendă încheiat între Maria Donea și SRL „Exprodleg-Agro” în anul 2017, precum și copia anexelor la contractul specificat supra și anume a actului de predare-primire a terenurilor; încasarea din contul Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani în beneficiul GȚ „Jumiga Veronica”, cu sediul în sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică conform facturii seria WA nr. 2100753 din 14 iunie 2018, precum și alte cheltuieli aferente examinării litigiului în cauză.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 21 mai 2018 GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a expediat în adresa Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani interpelare, prin care a solicitat remiterea copieii contractului de

arendă încheiat între Maria Donea și SRL „Exprodleg-Agro” în anul 2017, precum și copia anexelor la contractul specificat supra. Somarea adresată pârâtei a fost recepționată la 24 mai 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS4601021489AR, însă până în prezent nu a primit niciun răspuns.

Partea reclamantă a afirmat că administrația Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani a încălcat legislația în vigoare din motiv că nu a soluționat în termen legal cererea adresată. De altfel spus, nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către autoritatea publică căreia aceasta i-a fost adresată și încălcarea termenului legal de examinare a cererii, îngreșează atât dreptul garantat la petiționare a cetățeanului, cât și prejudiciază eficiența întregului mecanism al contenciosului administrativ.

În drept, și-a întemeiat acțiunea în baza art. 8 alin.(1), 12 lit. a) și b), art. 16 al Legii cu privire la petiționare, art.1 alin. (2), art.18 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, art.15, 1404 alin. (1)-(2), art.1416 alin. (1), (2) și (3), 1422, 1423 Codul civil.

Prin hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a fost admisă parțial; s-a încasat de la Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani în beneficiul GȚ „Jumiga Veronica” suma de 200 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru acordarea asistenței juridice; s-a admis renunțul reclamantei privind obligarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani de a satisface cererea înaintată de GȚ „Jumiga Veronica” prin intermediul avocatului și anume de a remite copia contractului de arendă încheiat între Maria Donea și SRL „Exprodleg-Agro” în anul 2017, precum și copia anexelor la contractul specificat supra și anume a actului de predare-primire a terenurilor; solicitarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani privind încasarea de la GȚ „Jumiga Veronica” a cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6000 de lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției pronunțate, prima instanță a reținut că Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, cu încălcarea termenului stabilit la art. 16 al Legii privind accesul la informație, a expediat în adresa avocatului Ghenadie Odobescu răspunsul la interpelarea înaintată.

Prima instanță a notat că, în contextul art. 24 al Legii privind accesul la informație, pretenția reclamantei GȚ „Jumiga Veronica” cu privire la încasarea prejudiciului moral suferit în urma neacordării în termen a răspunsului eliberat de Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, este întemeiată și a admis-o parțial, rezultând din aspectul că informația solicitată a fost prezentată tardiv, fapt prin ce i s-a cauzat părții reclamante anumite suferințe morale, fiind estimate de către instanța de fond în sumă de 200 de lei.

La 05 februarie 2019 Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, reprezentată de avocatul Angela Procopciuc a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 04 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată, în latura încetării procesului, în rest soluția instanței de a o menține. Ulterior, la 13 aprilie 2019 Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani și avocatul Angela Procopciuc au depus cererea de apel motivată solicitând pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă ca nefondată în partea renunțării parțiale a acțiunii și să

fie emisă o încheiere de încetare a procesului civil cu încasarea cheltuielilor de judecată.

La 21 februarie 2019 GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Stela Sandu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. La 05 aprilie 2019, prin intermediul poștei (f.d. 119), GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Stela Sandu a depus cererea de apel motivată, indicând solicitări similare ca și în apelul declarat anterior.

Prin decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a casat integral hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, împotriva Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată; s-a încasat de la GȚ „Jumiga Veronica” în beneficiul Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6000 de lei; s-a respins cererea de apel depusă de GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de avocatul Stela Sandu.

Pentru a concluziona astfel instanța de apel a reținut că GȚ „Jumiga Veronica” în cadrul examinării prezentei cauze a insistat asupra faptului că prejudiciul moral la care pretinde constă în încălcarea dreptului său de a primi în termenul stabilit de Legea cu privire la petiționare răspuns la solicitarea adresată Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, care în opina sa, este de 15 zile lucrătoare, ori, petiția adresată nu necesită o studiere și examinare suplimentară. În contextul dat, instanța de apel, rezultând din prevederile art.4 alin. (1), (3) și art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare, în vigoare la data înaintării solicitării privind eliberarea copiei contractului, a conchis că termenul general în interiorul căreia se examinează petiția este de 30 zile lucrătoare, astfel în speța dată pârâta recepționând petiția la 24 mai 2018, iar termenul în interiorul căruia urma să expedieze răspunsul expira la 05 iulie 2018 inclusiv, zi lucrătoare de joi. Deci, instanța de apel a constatat că poziția GȚ „Jumiga Veronica” precum că pârâta/apelanta urma să ofere un răspuns în termen de 15 zile lucrătoare pe motiv că aceasta nu necesită o studiere și examinare suplimentară, este neîntemeiată și a respins-o. Tot în sensul dat, instanța de judecată a relatat că GȚ „Jumiga Veronica” a solicitat copia contractului de arendă și a actului de predare-primire a terenurilor încheiate între două persoane, autoritatea publică nefiind parte contractuală, respectiv Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani urma să verifice dacă dispune de actele respective și totodată dacă actele solicitate urmează a fi expediate în adresa solicitantului prin prisma prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal și protecția secretului comercial.

Nu în ultimul rând, instanța de apel a precizat că conform plicului prezentat de către GȚ „Jumiga Veronica”, răspunsul pârâtei/apelantei la solicitare adresată autorității publice a fost înregistrat la oficiul poștal la 28 iunie 2018 (f.d.30), ceea ce demonstrează că a fost oferit în interiorul termenului stabilit de legislator. Așadar, instanța de apel a conchis că nu și-a găsit confirmare afirmația GȚ „Jumiga Veronica” privind omiterea de către Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani a termenului prevăzut de legislator de a-i expedia răspuns la petiție, astfel nefiind încălcat de către autoritatea publică dreptul GȚ „Jumiga Veronica” la petiționare, ca urmare pretenția reclamantului privind încasarea

prejudiciului moral este pasibilă de a fi respinsă, or, conform art. 25 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ, în vigoare la înaintarea prezentei acțiuni, doar în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile.

În altă ordine de idei, instanța de apel a menționat că nu se va expune asupra temeiniciei și legalității conținutului răspunsului Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, nr. 271 din 21 iunie 2018, deoarece pe parcursul examinării cauzei, GȚ „Jumiga Veronica” și-a concretizat pretențiile din acțiune în sensul micșorării acestora, refuzându-se de cerința privind obligarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani să-i elibereze actele solicitate, iar în instanța de apel a reiterat că încălcarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani constă nu în conținutul răspunsului, ci în omiterea termenului expedierii acestuia în adresa reclamantei.

La fel, Curtea de Apel Bălți a accentuat că prima instanță nu urma să admită renunțul reclamantei la o pretenție prin hotărâre, or, în cazul renunțării la acțiune sau la o parte din aceasta urmează a fi aplicate prevederile art. 265-266 Codul de procedură civilă în temeiul cărora instanța emite o încheiere de încetare a procesului, astfel hotărârea în partea admiterii renunțului reclamantului la pretenția privind obligarea Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani de a prezenta copiile actelor solicitate urmează a fi casată.

În final, instanța de apel a concluzionat de a respinge cererea de chemare în judecată GȚ „Jumiga Veronica” împotriva Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

La 09 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.186), GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A mai susținut partea recurentă că pretenții de reparare a prejudiciului moral au fost înaintate ca rezultat al ignorării de către Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani, de a elibera un răspuns în termenul stabilit de Legea cu privire la accesul la informație, care în opinia sa este o cerință întemeiată și urmează a fi admisă, deoarece intimata a cauzat recurentei suferințe morale.

A accentuat recurenta că suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral este rezonabilă și justificată în raport cu cuantumul despăgubirilor acordate de CtEDO în situații similare.

La 07 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primăriei sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani și a avocatului acestuia copia recursului declarat de GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 189).

Completul specializat relevă că Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani și avocatul Angela Procopciuc au recepționat copia recursului declarat de GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți la 13 februarie 2020 și respectiv, la 12 februarie 2020, fapt confirmat prin avizele

de recepție anexate la materialele dosarului (f.d. 201, 202).

La 03 martie 2020, Primăria sat. Sturzeni, r-nul Rîșcani și avocatul Angela Procopciuc au depus referință la recursul declarat de către GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți solicitând respingerea recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerare că decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 12 noiembrie 2019, iar recurenta GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, a declarat recurs la 09 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.186), Completul ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și a prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului declarat de către GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere. La fel, recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care acest drept este garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual, așa cum formal invocă GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către GȚ „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, precum și art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Jumiga Veronica”, reprezentată de Stela Sandu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan